Єднаймося в Просвіті!

ГАЛИЦЬКА ПРОСВІТА

38 (558)
10 вересня
2015 р.

Державу не твориться в будучині,
Державу будується нині.
Це люди – на сталь перекуті
в огні,
Це люди – як брили камінні.
Не втішені власники пенсій і рент,
Тендітні квітки пансіонів, –
Хто кров'ю і волею зціпить
в цемент
Безвладний пісок мільонів.

Олег ОЛЬЖИЧ

Тижневик "Галицька Просвіта" * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ "Просвіта" ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма "ЛІК" * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ "Ідея Банк" МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ПОЗИЧАЙ, ТА ВІДЧИТ МАЙ

Споконвіку повелось у нашому народі, що позичати у когось, що б то не було, а тим більше гроші, не дуже добре, якщо не всесвітський сором. Словом, це не толерувалось. Ще там щось із дрібничок, як-от жар з печі для розпалу чи закваску для хліба, чи то решітко, як співається у народній пісні. Але якщо вже просиш позичити гроші, то так, аби ніхто не знав, бо ж яка то ганьба, що доґаздувався до того, що мусиш позичати…

Нині ж в Україні наші високі «ґазди», забувши ґаздівський сором, жебрають по всьому світу не лише не соромлячись того жебракування, а й хвалячись цим на весь світ, видаючи це чи не за найбільшу доблесть. Оце позичать у МВФ чи Євросоюзу якийсь транш, і вже тішаться, як у народі кажуть, як дідько цвяшком. І не про зрушення в економіці, не про покращення життя громадян, яких, на жаль, так і немає і не видно в перспективі, а про одержані кредити трублять на весь світ. Щоправда, так і не говорять, як і хто повертатиме ці кошти і на що їх взяли. А саме це люди і хочуть знати.

«Я плачу за все – за газ, світло, тепло, воду, за дитсадок та університет, за лікарню і, власне, за те, що живу і дихаю, – говорить мій сусід. – А вони все беруть позики і невідомо куди запроторюють ті мільярди. Зрештою, чи дають собі відчит, що їх через рік чи кілька доведеться повертати?.. Виглядає так, ніби цим зовсім не переймаються…»

А й справді. Що стоїть за переможними реляціями мінфіна пані Яресько та голови Уряду пана Яценюка про списання 20 відсотків нашого боргу, перенесення на чотири роки повернення решти боргу. Але ніхто не повідомляє, що в боргову шлею вони впрягли наших внуків і правнуків. Йдеться про те, що у випадку, коли рівень зростання ВВП України буде перевищувати 4 відсотка у період з 2021 по 2040 рр., з кожного наступного відсотка зростання Україна буде сплачувати кредиторам близько 40 відсотків із кожного додаткового відсотка зростання *(чит. статтю «Борговий зашморг», с. 2. – Ред.)*.

«Строк повернення збільшений на чотири роки і після цього дано право власникам наших євробондів отримувати частину нашого ВВП, починаючи з 2021 року. Не просто частину, а близько 40 відсотків нашого ВВП вони зможуть забирати додатково собі за те, що пішли нам зараз на поступки, у випадку перевищення нашого економічного зростання від 4 відсотків. Тобто, наприклад, якщо ми будемо мати зростання ВВП 5 відсотків, то від цього 1 відсотка ми повинні будемо ще додатково віддавати 40 відсотків нашим кредиторам як данину за те, що вони пішли на угоду зараз. Мова йде про те, що ми будемо віддавати 0,4 відсотка від кожного відсотка нашого додаткового росту з 2021 року по 2040 рік. І ми повинні бути готовими на те, що маємо робити це саме стосовно Росії», – пояснив економічний експерт Олег Устенко. А до того ж, маємо клопіт з Росією, у якої взяли три мільярди доларів позики. І Москва вимагає їх повернути, відмовившись брати участь у процесі рестурктуризації боргу України, інакше буде судитися.

І з цим треба щось робити.

Прем'єр пан Яценюк бадьоро заявляє, що Росію ми не виділятимемо окремо, мовляв, хай приєднується до рішення кредиторів МВФ. Щоправда, виглядає це якось несерйозно, якщо не як блеф. Тож видається, що нинішні урядовці аж ніяк не думають про майбутнє України, їм би дотягти до осені чи, можливо, нових виборів. А там прийдуть нові «камікадзе» без мечів і знову затягуватимуть боргову зашморг на Україні. І коли ж нарешті ми оберемо до керма не тимчасових наперсточників, а справді державних достойників?..

Богдан ВІВЧАР

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Хліб – усьому голова

У неділю в Івано-Франківську провели «Свято хліба». На фестивалі на Площі Ринок свою продукцію презентували хлібовиробники й кондитери з усієї області. А це виробники з цілого реґіону – Коломиї, Калуша, Обертина, Івано-Франківська та інших населених пунктів. На святі можна було придбати найрізноманітніші хлібобулочні та кондитерські вироби: хліб, плетенки, калачі, торти, тістечка, короваї, бездріжджову продукцію. Цікавинкою цьогорічного свята стала екотематика, зокрема, органічні вироби. Практично кожен виробник на святі представляв свої напрацювання в цьому напрямку. Це хліб та кондитерські вироби, виготовлені з суто натуральних складників на натуральних заквасках без використання штучних компонентів.

Для малечі організували різноманітні майстер-класи. Присутніх розважали гумористи, місцеві хорові колективи та сольні виконавці. Найкращих виробників нагородили. Обертинський хлібокомбінат отримав відзнаку за найкрасивіший коровай. Різні відзнаки отримали й інші виробники.

Прикластися до мощей святих

До Коломиї привезли мощі святих мучеників Кіпріана та Юстини.

Віряни можуть прийти до церкви Володимира й Ольги, що по вулиці Мазепи, та попросити заступництва у святих. Мощі будуть в храмі до 12 вересня. Щодня у церкві служитимуть акафіст святим мученикам і Службу Божу.

Спільний ремонт спільної дороги

На Долинщині голова та перший заступник райдержадміністрації Юрій Мазур та Віктор Громиш обговорили питання ремонту сільської дороги у центрі села Раків за участі начальника НГВУ «Долинанафтогаз» Михайла Ґоя та Раківського сільського голови Василя Фреїва.

Домовлено про проведення ремонтних робіт за участі громади села. Сільські жителі візьмуть участь у підготовчих роботах для подальшого ремонту дороги. Фінансування робіт проводитиметься з районного бюджету у співфінансуванні з бюджету села Раків та НГВУ «Долинанафтогаз».

Беруть і не бояться

Прокуратурою Івано-Франківської області спільно з працівниками СБУ викрито одного з керівників Івано-Франківського національного медичного університету, котрий вимагав та хотів одержати неправомірну вигоду від громадянина Індії у 2100 доларів США. Вказаний посадовець оцінив своє «сприяння» в зарахуванні іноземця на третій курс навчального закладу.

Під час одержання першого траншу грошей – 1100 доларів США його викрито.

За цим фактом розпочато кримінальне провадження за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 368 КК України.

Досудове розслідування триває.

Усі – в поліцію!

На третій день набору в поліцію Івано-Франківська прийнято 2176 анкет.

«Рекорд перший – конкурс: за три дні ми маємо вже 11 (!) осіб на місце. Рекорд другий – в місті найнижчий по країні відсоток діючих співробітників правоохоронних органів – 3,8 відсотка. Крім того, серед кандидатів 36,9 відсотка дівчат та 63,1 відсотка юнаків. Кандидатів з вищою освітою 63,1 відсотка. Майже 65 відсотків анкет подано електронним шляхом».

Про це у своїй сторінці в мережі Facebook написав народний депутат України та журналіст Мустафа Найєм.

«Нагадаю, набір до патрульної поліції в Івано-Франківську триватиме **до 18 вересня.** Анкети приймаються в електронному вигляді на офіційному сайті МВС – **mvs.gov.ua,** а також індивідуально за адресою **м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 42 щоденно (крім вихідних) з 9.00 до 18.00.** На всі запитання щодо прийому анкет ви можете отримати відповіді за телефоном гарячої лінії: **+38 (0342) 586 000.** Ну і час вже думати про хештег поліції міста. Варіанти приймаються в коментарях», – підсумував нардеп.

Труби прочистять

КП «Івано-Франківськводоекотехпром» поповнило технопарк машиною для промислового прочищення труб і каналів. Обладнання придбане за результатами проведеного конкурсу в компанії «Ротенберґер-Центр» (Німеччина) у рамках співпраці з Міжнародним банком реконструкції та розвитку та виконання проекту «Розвиток міської інфраструктури». Машина призначена для механічного чищення каналізаційних труб діаметром від 100 мм до 600 мм на довжину до 140 метрів. На підприємстві нагадали споживачам про використання каналізаційної мережі за призначенням, адже всі проблеми із забиттям починаються з власного недбалого ставлення та іґнорування елементарних правил користування.

ПАМ'ЯТЬ

ПОВЕРНЕННЯ ДО ШКОЛИ

Його ім'я Володимир Байдюк, воїн світла, кіборг, захисник Донецького аеропорту, загинув у листопаді 2014 року і похований у день свого 25-річчя в рідному селі Глибока Богородчанського району.

4 вересня 2015 року на шкільному подвір'ї Глибоківської школи людно, урочисто, печально. Святково одягнені вчителі, учні, гості. Серед них – добровольці з АТО в уніформі. А також влада і преса. Сумний гурт родини Володимира Байдюка. Отці Володимир (парох Глибокого) і Василь. Вони виконують відповідний моменту обряд. Близькі родичі знімають покривало з дошки на стіні школи, і пам'ятний знак колишньому учневі Володимиру Байдюку відкритий.

Слово про загиблого героя, свого небожа, виголошує голова Богородчанської райдержадміністрації Ярослав Паранюк. Лаконічний виступ учасника АТО Андрія Гусака. Мама Володимира Оксана говорить крізь сльози. Були ще виступи директора школи Марії Бомби, класного керівника Миколи Бомби, учнів, церковоного хору. Ледь накрапає сльозинками-крапельками дощ. А коли звучить гімн України, відправляється панахида, дощ припускає сильніше. І крізь хмари прориває́ться промінь сонця. Це, напевно, душа Володі Байдюка всміхається і плаче водночас, посилає привіт із небес на землю, дякує за добру пам'ять.

Василь БАБІЙ, *просвітянин*

ФЕСТИВАЛІ

НЕПОВТОРНА, НЕЗАБУТНЯ…

На Коломийщині відбувся літературно-мистецький фестиваль імені Квітки Цісик

Її ім'я, її неповторний спів – унікальне колоратурне сопрано Україна дізналась і пізнала найбільше уже по її відході у засвіти 1998-го року у 45 літ. Знаменита американська співачка українського походження Кейсі Квітка Цісик була на Батьківщині лише раз – у 1983-му, хоч нашу співвітчизницю знала вся Америка і світ. А корінням вона – з села Ліски на Коломийщині – малої батьківщини батька Володимира. На її згадку і проводять це мистецьке дійство.

На Циганському горбі у селі Ліски Коломийського району відбувся 8-ий літературно-мистецький фестиваль імені Квітки Цісик.

Ініціатором і невтомним організатором свята є поет Ярослав Ясінський, який щороку на власному обійсті біля старої сільської школи збирає художників, поетів і музикантів.

«Унікальна місцина на землі, бо тут кожна стокротка має свого цвіркуна. І чималим дивом горба світ вважає сад, власне, садовий ліс, в якому ходять зелені кобили, живуть равлики, їжаки, сойки і солов'ї», – так говорить про свій Циганський горб Ярослав Ясінський.

Незважаючи на несприятливу погоду, у цьогорічному святі взяли участь мешканці села Ліски і гості фестивалю – представники обласної та районної рад, а також численні митці.

Серед особливих гостей фестивалю – лауреат Шевченківської премії поет Василь Герасим'юк. Літературну частину дійства вів літературний критик, голова Обласного осередку Національної спілки письменників України, а також співорганізатор фестивалю Євген Баран.

Участь у цьогорічному святі взяли митці: Василь Андрушко, Степан Процюк, Мирослав Лазарук, Роман Киселюк, Василь Шкурган, Василь Рябий, Андрій Малащук, Христина Козловська, Ярема Процiв, Іван Війтенко, Христина Букатчук, Олександр Букатюк та ін.

На фестивалі звучали пісні з репертуару Квітки Цісик та українська музика у виконанні прикарпатських артистів. Також свої твори зі сцени читали письменники.

ТАК ДУМАЮ

БОРГОВИЙ ЗАШМОРГ

Від останніх новин з кредитного фронту складається враження, що Україну штучно стараються посадити на «кредитну голку». На цій голці будемо століттями сидіти не лише ми, а й наші діти, внуки та правнуки.

Ми живемо в країні, яка потенційно найбагатша в світі. Ми повинні кредитувати інших, і ніколи не брати в борг.

Подивіться на своїх сусідів по будинку, по роботі – один уміє розпоряджатися своєю зарплатою і має все. А інший стільки ж отримує і живе в борг із постійним напруженням та скрутою. Коли ми будемо вже мати керівників держави – господарів, патріотів, грамотних економістів?

Вже набридла політична брехня, паразитична нажива кланів та пряме знищення українців різноманітними способами.

Політикам потрібно орієнтуватися на внутрішні резерви, а не втравлювати український народ в економічну кабалу, у фізичну залежність від МВФ та інших структур. Не допускаймо, щоб зґвалтували нашу Батьківщину. Не допустімо, щоб настали незворотні процеси економічної та політичної залежності!

Схема така:

1. Всеукраїнський референдум 1991 року – загальнонаціональний референдум на території колишньої УРСР – проголосив Незалежність України, це відбулося 1 грудня 1991 року. На референдум було винесено одне питання: «Чи підтверджуєте Ви Акт проголошення Незалежності України?». Текст Акту проголошення Незалежності України, ухвалений Верховною Радою 24 серпня 1991 року, було наведено у виборчому бюлетені. Громадяни України висловились на підтримку Незалежності. У референдумі взяли участь 31 891 742 особи – 84,18 відсотка населення України. З них 28 804 071 особа (90,32 відсотка) проголосувала «За».

В Акті проголошення Незалежності України вказано, що він діє на основі Декларації про державний суверенітет України, де наголошено:

«Народ України має виключне право на володіння, користування і розпорядження національним багатством України.

Земля, її надра, повітряний простір, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території Української РСР, природні ресурси її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, весь економічний і науково-технічний потенціал, що створений на території України, є власністю її народу, матеріальною основою суверенітету Республіки і використовуються з метою забезпечення матеріальних і духовних потреб її громадян».

Це все велетенський потенціал, економічна та життєва база, що належить Українському народові. Оціночно – все це в сотні разів більше розміру зовнішніх боргів. На жаль, Український народ ще не розпочав користуватися належними йому велетенськими матеріальними благами (http://www.seredniy-klas.org/publ/rosso_volodimir_vidkrite_zvernennja_do_nebajduzhogo/1-1-0-122).

А зараз як внутрішні,так і зовнішні зацікавлені паразити, штучно створюючи боргову яму, хочуть заволодіти життєвим ресурсом Українського народу.

2. Завищуючи податки і збори в Україні, завищуючи ціни на енерґоносії, олігархічні політики штучно створюють умови, при яких у нашій державі стає нерентабельним виробництво. Наслідком цього є безробіття, бідність населення, економічна залежність від інших держав. Україна стала сировинним придатком через експорт не готової продукції, а сировини. Продаємо не борошно і крупи, а зерно; не металовироби, а металобрухт, не бурштинові прикраси, а сирець-бурштин, та ще й контрабандним способом...

3. Ми не маємо в Україні нормальної – народної як політичної, так і економічної стратегії, а життєва стратегія навпаки спрямована на шкоду населення – спостерігається фізичне знищення населення різними способами (через погіршення продуктів харчування,через наводнення шкідливих медикаментів, через пропаґанду шкідливих звичок, через знищення системи захисту природи, знищення оздоровчих інституцій, санітарно-контрольних служб та ін., що сприяє прискореному вимиранню населення, хворобливому стану його індивідуумів, стається так, що переважна більшість осіб не здатна створювати потужне потомство, не здатна захищати країну, вони розумово та фізично деґрадовані, а держава цим не переймається). Всі політичні програми розвитку створені олігархами, які спрямовані проти суспільного прогресу. І немає жодної програми розвитку основної ланки населення в Україні – прошарку між найбіднішими і найбагатшими – тобто тих, яким формально належить за Конституцією України оте багатство, що було зазначене в Декларації про державний суверенітет України.

Тож **національною ідеєю** є необхідність цим прошарком населення (понад 95 відсотків) між найбіднішими, які не можуть себе обійти (біля 2,5 відсотка) і найбагатшими, які злочинним шляхом приватизували народні багатства (цих біля 2 відсотка) взяти повноту влади й відповідальність за Україну, щоб створити економічно сильну, обороноздатну, зі справедливими суспільними відносинами державу. Для цього разом складімо Програму життя, розвитку й перемог цих 95 відсотків жителів України. Для прикладу початок див. тут: http://www.seredniy-klas.org/news/rozrobljaemo_programu_serednogo_klasu_doluchajtesja/2015-03-22-255

Анатолій КОВАЛЬОВ

КОНФЕРЕНЦІЇ

ВЕТЕРАНИ, ГУРТУЙМОСЬ!..

Відбулась X звітно-виборна конференція Івано-Франківського міського відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів. Її голова Дмитро Вівчар у звітній доповіді сказав, що вся їхня діяльність здійснювалася на основі національної ідеї, розширення своїх рядів. За останній час створено три осередки міського відділення ветеранської організації у довколишніх селах Опришівці та Вовчинець, а також гаражному кооперативі № 5. На сьогодні громадська організація налічує 68 481 члена. Серед них – 790 інвалідів війни, 2582 учасники війни, 162 учасники бойових дій та 1167 членів сімей загиблих.

Розпочалося створення родинних ветеранських осередків. Першим таким осередком є родина ветерана С. Іванишина. Одне із засідань ветеранського об'єднання було приурочене розгляду матеріалів ветеранського кворуму-маніфесту, що відбувся в Києві, де основними питаннями були захист рідної мови, землі, прискорення вступу нашої держави до Євросоюзу і НАТО. В обговоренні цих питань виступили С. Каспрук, який акцентував увагу на недоліках економічного сектора України, Р. Салига відзначив недбальство в роботі правоохоронних органів у захисті пам'ятників патріотам України та державної символіки.

У звітній доповіді Д. Вівчар звернув увагу на те, що у зв'язку з військовою аґресією Росії, необхідно активізувати структурні підрозділи ВОВ із втілення рішень Майдану на захист української державності, рідної землі, про люстрацію керівних органів влади.

В обговоренні доповіді взяв участь С. Гах, голова міського братства ОУН–УПА, який закликав наслідувати учасників визвольних змагань у боротьбі за українську державність. Голова Братства дивізійників «Галичина» М. Мулик наголосив на необхідності виховання молоді в дусі патріотизму, усвідомленні необхідності захисту держави. Ветеран І. Захарчук говорив про недопустимість формування кадрів за квотою партій, про необхідність єдиної Церкви, підтримувати вітчизняного виробника. О. Репета виступив із пропозицією, що ветерани можуть сприяти в охороні важливих об'єктів, більш активно включитися у збір продуктів для армії, активним людям, які стоять на захисті України, видати зброю. Б. Борович говорив про важкі умови ведення гібридної війни, про необхідність формування бюджету знизу догори.

На звітно-виборній конференції було відзначено ветеранів, які спричинилися до пожертв на армію. Це Д. Вівчар, О. Репета, М. Кривий, З. Романишин, Р. Салига, В. Сав'юк, С. Іванишин, О. Прокіпчук, І. Захарчук, Т. Зорін, Н. Івасик...

Велика увага за звітний період приділялась національно-патріотичному вихованню молоді, до якого особливо долучились І. Лазор, М. Боднар, М. Кардащук.

Звітно-виборна ветеранська конференція затвердила Ухвалу, зобов'язала новообрану раду і її секретаріат зосередити зусилля на подальшому піднесенні організації та виховної роботи серед молоді, залучати до роботи пенсіонерів із середовища інтеліґенції, зокрема, вчителів, медпрацівників, культурно-освітніх та інженерно-технічних працівників, широко використовувати у своїй роботі ЗМІ. Головою МО ВОВ знову обрали Д. Вівчара.

Михайлина БОДНАР

НАГОРОДИ

МИ ВИБРАЛИ ЦЕЙ ШЛЯХ

Грамотою і Почесною відзнакою українських малолітніх політичних в'язнів за заслуги в національно-визвольних змаганнях і відновлення Незалежності нагороджений голова Коломийської міськрайонної організації Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих Юрій Рудко.

Відважний юнак Юрій присвятив себе боротьбі за волю України. Він, син священика Василя, який мав парафію біля Золочева на Львівщині й загинув за нез'ясованих обставин, уже знав, яка йому призначена роль у житті, щоб воно наповнилось високою суттю участі. Хлопець зробив свій переконливий вибір, став активним членом підпільної молодіжної організації ОУН–УПА, виконував особливі завдання. Арештований 1949 року. Засуджений на багатолітнє позбавлення волі.

Рідні переживали за тернову долю Юрія, який народився в національно свідомій родині, де особливою постаттю був дід Іван Чернявський – відомий в Галичині, зокрема Коломиї, правник, засновник філателістичного товариства, один із засновників Наукового товариства імені Тараса Шевченка, депутат Австро-Угорського парламенту.

Після таборів Рудко повернувся до Коломиї, але, згідно з вимогами, політв'язень мусив виїхати в Запоріжжя, де знайшов роботу, а згодом таки оселився в місті над Прутом. Мешкає в будинку діда Чернявського. Пан Юрій наголошує, що це не просто дід, а великий українець, який відійшов у вічність 1959 року, похоронений на коломийському цвинтарі «Монастирок».

А про діяльність юних націоналістів йдеться у повісті незабутнього політв'язня Дмитра Гриньківа «Юнаки крицевої відваги», яка витримала два видання. У її передмові незабутній історик, політв'язень Ігор Кічак зауважив, що «молоде покоління, тоді ще учні-середньошкільники, з заздрістю дивилися на звитяжну боротьбу своїх старших братів і теж горіло бажанням долучитися до них».

– Це не були забавки, – говорить пан Юрій, герой твору. – Ми в юності свідомо обрали шлях боротьби за нашу Україну. Тому приємно було отримати на з'їзді у Львові нагороду з рук голови Всеукраїнського товариства політв'язнів і репресованих та Львівської обласної організації Петра Франка.

Василь МИХАЙЛОВИЧ

СУМНІ ЮВІЛЕЇ

В ЧИЄ ІМ'Я?..

Пригадаймо недавнє минуле. Ну, майже сьогодення. Війна сил Майдану-2004 набирала обертів. Сторінки тодішніх газет теж воювали одна з одною. Одну сторінку закуповує як виборчу аґітацію Блок «Наша Україна», де розповідає, який поганий Блок Юлії Тимошенко. Поруч – сторінка, закуплена БЮТ, де йдеться, які корупціонери у Блоці «Наша Україна». Наче ні з ким було більше воювати, наче кудись поділися антиукраїнські сили, комуністи й соціалісти, які врешті знову щасливо пролізли до парламенту.

Далі – результат: сили Майдану, Блоки «НУ» і БЮТ не здобули перемоги на виборах, не набрали більшості мандатів. Довелося йти на поклін до соціалістів на чолі з Морозом і вже з ними ліпити коаліцію, хистку і нетривку, яка невдовзі посипалася. Затим – спроби БЮТ ліпити якусь «ширку», широку коаліцію, з реґіоналами, вкупі з соціалістами. Навзаєм з іншого боку – підписання Ющенком меморандуму з Морозом і Януковичем як спроба розв'язання глибокої політичної кризи. Потім – Друге призначення Януковича Прем'єр-міністром, хоч, істини ради, за новою Конституцією у призначенні Прем'єра головну роль відігравав уже не Президент, а парламент.

І всі ці роки тривала війна між «Нашою Україною» і БЮТ, між Ющенком і Тимошенко. Не стихла вона й під нові президентські вибори початку 2010 року. Результат був закономірний і прогнозований: перемога Януковича і тріумфальне повернення реґіоналів до влади, з усім, що настало потім і що завершилося Другим майданом, а потім продовжилася тим, що є сьогодні.

Звичайно, цей стислий аналіз – не просто щоб згадати невеселий ювілей. Біда в тому, що третє десятиліття в суспільстві бракує аналізу сьогодення, того, що коїлося і коїться всіма цими роками. Насамперед у нашому політикумі, в середовищі начебто ж державницьких, національно-демократичних сил. Чи ж не потребує аналізу спроба свого часу згуртувати довкола нової партії «Наша Україна» національно-демократичних сил? Спроба-фіаско, з цілковитою деґрадацією і самої партії «Наша Україна», і союзників. До чого, наприклад, докотився могутній колись Народний рух, що майже 15 років у своїй більшості перебував у форматі Української народної партії (УНП)? До того, що не йде навіть на нинішні осінні місцеві вибори, не кажучи про загальнонаціональні. Це історія чи сьогодення? А 229 зареєстрованих на Чернігівщині організацій політичних партій – хіба це не пародія на політичне життя? А коли при дикунському подорожчанні газу в сім разів нинішня влада звинувачує в цьому «папєрєдніків» (як раніше Азаров), конкретніше – Юлію Тимошенко, яка підписала ганебні газові угоди з Росією 2003 року, і через це ми давно повинні були б мати драконівські тарифи. Це так чи не так – хтось пояснить, прихильники чи опоненти БЮТ? Адже невдовзі це вдарить по мільйонах сімей. Однак, БЮТ, уже під первісним брендом партії «Батьківщина», знову активно в політикумі. А Юлії Тимошенко пишуть зростання рейтинґу, майже як у Порошенка, хоч це скоріше наслідки падіння рейтинґу Президента.

Свого часу брав інтерв'ю в політика Романа Безсмертного, котрий у ті роки був у гущі подій, у владі, безпосередньо працював з Ющенком і Тимошенко. Він зазначив, що політичний розкол між ними намічався ще до Майдану, влітку 2004 року. І Безсмертний говорив Ющенкові, що їхній політичний союз із Тимошенко неможливий, що комусь треба поступитися, відійти вбік – в ім'я України! На жаль, у нашій так званій політичній еліті чомусь більше щось роблять в ім'я себе, ніж в ім'я народу. Актуальна й на сьогодні, десять років по тому, на вересень 2015-го? Чому?..

Петро АНТОНЕНКО

ІНІЦІАТИВИ «ПРОСВІТИ»

МОСКОВСЬКИЙ ПОПИХАЧ

Кандидати на Всеукраїнську антипремію «Московський попихач», що присуджуватиметься тим високопосадовцям, які публічно іґнорують вимогу 10-ої статті Конституції про державність української мови, сприяючи реалізації кремлівської мрії про узаконення двомовності в Україні як приводу до розширення «руского міра»: **Аваков Арсен,** міністр внутрішніх справ, народні депутати України – **Вілкул Олександр, Береза Борислав...**

Шановні читачі! Долучайтесь до ініціативи «Просвіти». Кого ви пропонуєте занести у список «московських попихачів»?

ЗМІНА

ДНІ РАДОСТІ ТА СПІЛКУВАННЯ З БОГОМ

ПРОСВІТЯНСЬКИЙ ТАБІР У ТЕМЕРІВЦЯХ

Напередодні навчального року в с. Темерівці Галицького району відбувся дитячий відпочинково-пізнавальний табір, присвячений 150-ій річниці митрополита Андрея Шептицького. Табір організувало Галицьке районне об'єднання ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка за підтримки обласного об'єднання. Участь взяли понад 40 діток із Бурштина, Галича, сіл Бовшів, Залуква, Слобода, Куропатники, Коростовичі та 10 аніматорів – молодих просвітян.

Сонячний недільний серпневий ранок налаштовував на позитив. Усміхнені дитячі обличчя, валізи й наплечники створювали піднесений настрій і все це вселяло надію, що у релігійно-патріотичному таборі все буде гаразд. Однак, сумніви закрадалися в серце: як воно, у невеличкому селі Темерівці – табір? Та по його закінченні переконалися – важливим є не місце проведення і не умови перебування, а саме ХТО організовує відпочинок і з якою метою. Мама однієї учасниці табору зізналася: «Я не покладала великі надії на цей табір, але донька повернулася додому щаслива, такою я не бачила її ще ніколи!»

...Девізом таборування був клич «Бог і Україна». І справді, молитва була присутня скрізь: починали й закінчували день – молитвою, споживали їжу – з молитвою, просили й дякували – теж молитвою. І в її дивовижній силі діти переконалися дуже швидко, бо ввечері небо затяглося важкими темними хмарами, блискавки прорізали зажурений небосхил. Здавалося, дощу не минути. Директор табору пан Віталій на вечірній ватрі заохочував дітей до щирої молитви за добру погоду. І всі разом промовляли молитву... І зранку – диво! Сонечко весело всміхалося до дітвори, яка ще з більшою вірою творила ранкову подячну молитву.

Цікаві, ненав'язливі щирі науки братасемінариста Ігоря Гінди про життя Світоча нашої Церкви Андрея Шептицького, його чесноти, багато інших пізнавальних катехитичних розважань спонукали учасників табору відбути Тайну Сповіді й приймати Ісуса до свого серця впродовж трьох днів на Службах Божих, які з доброї волі відправляв парох села о. Михайло.

Та, звичайно, який табір без ранкової пробіжки, руханки, вмивання у Лімниці, ігор, забав, змагань між командами, подарунків від таємного друга (інтригу тримали до останнього дня), як без Лисиці, яка забирала речі, що опинялися не на своєму місці, і навіть як без покарань? А ще – презентації, гімн та герб команд, короткі інсценізації.

Під час «Години навпаки» (де учасники й аніматори помінялися ролями) емоції вихлюпувалися через край!

Остання «Королівська» ніч у таборі теж була незабутньою. Величезне багаття зібрало навколо себе усіх його мешканців. Підбивали підсумки, проводили іспит совісті вголос, слухали гру на сопілці і власні вірші дітей, співали і вчили народні забуті танці і, звичайно, подячна молитва... А далі – сон? Та ні! Але це вже інша історія...

Особливим був і останній день табору, який припав на свято Преображення Господнього. Учасники мали можливість відбути Святочну Літургію, приступити до Святого Причастя, освятити плоди. А далі – споживання освячених фруктів, обід і... прощання. Без сліз, звичайно, не обійшлося. Дівчата плакали, хлопці намагалися триматися мужньо. За коротких три дні організаторам вдалося не просто здружити, а направду зрідднити дітей, доторкнутися до їхніх сердець, а вони відкрили їм свої душі.

Останнім акордом Просвітянського табору Андрея Шептицького було виконання Державного Гімну України всіма учасниками і щира дяка головному організаторові табору – голові Галицького РО ВУТ «Просвіта», голові Бурштинського осередку «Молодої Просвіти» Віталію Грицюку, семінаристу брату Ігорю, аніматорам і всім учасникам за жертовність, доброту і мудрість. Велика подяка Господу Богу, що благословив проведення такого доброго і плідного відпочинку!

Галина КВАСНІЙ, *просвітянка, с. Залуква Галицького району*

P. S. Організатори табору щиро дякують за підтримку голові обласного об'єднання ВУТ «Просвіта» імені Тараса Шевченка Степану Васильовичу Волковецькому, голові Галицької районної адміністрації Ярославу Петровичу Бартківу, голові Галицької районної ради Петру Євстахійовичу Стрембіцькому, голові відділу освіти Галицького району Івану Богдановичу Матейку, начальнику пожежної частини № 3 м. Галича Ігору Михайловичу Мальовичу, меценату Андрію Степановичу Іваськову, пароху церкви Свщмч. Йосафата о. Дмитру Шмігелю, сільському голові с. Бовшів, Анні Йосипівні Очкур, о. Леонтію Насташинському, о. Михайлу – пароху церкви с. Темерівці.

ЦЕ – НАША ІСТОРІЯ

ПІЗНАЛИ БІЛЬ ГАЛИЧИНИ

У часі проведення сесії Патріаршого Собору УГКЦ «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом», що проходила в Івано-Франківську, делеґати відвідали меморіальний комплекс жертв комуністичного терору в Дем'яновому лазі. В складі делеґації на чолі з секретарем Синоду єпископів УГКЦ Владикою Богданом (Дзюрахом) були як українські священики, так і гості з-за кордону. До них приєднався і митрополит Івано-Франківський Володимир Війтишин, який разом з ігуменом монастиря Святої Трійці в Дем'яновому лазі отцем Іваном відслужив молебень за убієнними українськими героями.

Потім учасники Патріаршого Собору разом із мирянами відвідали музей і мали змістовну екскурсію. Особливо були вражені закордонні гості. Які проте висловили жаль, що є дуже мало інформації про цю Галицьку Голгофу на англійській мові. Делеґати вшанували пам'ять невинних жертв комуністичного режиму молитвою біля могил і подарували музею книжку з історії УГКЦ.

Відбуваючи до своїх країв, вони понесли в серцях краплинку страдницької жертовної крові українського народу, пролитої у борні за рідну віру і власну Українську державу.

Михайло ФРЕЇК, *завідувач МК «Дем'янів Лаз»*

ВШАНУВАННЯ

ЧИН І ЧЕСТЬ

КОЛОМИЯ ВІТАЛА НАЙВИЩЕ ДУХОВЕНСТВО УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

Глава УГКЦ Блаженніший Святослав (Шевчук) і понад двадцять єпископів з різних країн світу вшанували світлу пам'ять визначних владик Коломийсько-Чернівецької єпархії Павла Василика й Миколая Сімкайла. Візит найвищого духовенства до Коломиї відбувся в рамках програми Патріаршого Собору «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» і Синоду Єпископів УГКЦ, які відбулися в Івано-Франківську.

У катедральному соборі Преображення Христового Патріарх Святослав очолив заупокійну Божественну Літургію за владиками Павлом Василиком і Миколаєм Сімкайлом, завдяки яким постав один із найбільших і найвеличніших храмів України.

Разом із Главою УГКЦ співслужили архієпископ Володимир Війтишин – митрополит Івано-Франківський, архієпископ Лаврентій Гуцуляк – митрополит Вінніпезький (Канада), архієпископ Степан Сорока – митрополит Філадельфійський (США), архієпископ Володимир Ковбич – митрополит Куритибський (Бразилія), владика Василій Івасюк, єпарх Коломийсько-Чернівецький, владика Петро Стасюк – єпископ Мельбурнської єпархії (Австралія), владика Давид Мотюк, єпарх Едмонтонський (Канада), владика Борис Ґудзяк (єпархія святого Володимира Великого в Парижі для українців візантійського обряду у Франції, країнах Бенілюксу та Швейцарії), владика Даниїл Козлинський – Апостольський адміністратор єпархії Покрову Пресвятої Богородиці (Арґентина), владика Мирон Мазур – єпископ-помічник Куритибський (Бразилія), владика Петро Крик – апостольський екзарх для українців греко-католиків у Німеччині та Скандинавії, владика Діонізій Ляхович – апостольський візитатор для вірних УГКЦ в Італії та Іспанії, владика Іван Бура – єпископ-помічник Філадельфійський (США), владика Євген Попович – єпископ-помічник Перемисько-Варшавської архієпархії (Польща), а також єпископ РКЦ Теренс Куртайн, представник єпископської конференції (Австралія). На відправі був присутній єпископ Коломийсько-Косівський УПЦ (КП) Юліан Гатала. Разом із єпископами співслужили близько сотні священиків Коломийсько-Чернівецької єпархії УГКЦ.

Після урочистої відправи верховне духовенство відвідало Музей сакрального мистецтва з колекції владики Миколая Сімкайла, що міститься в катедральному соборі.

Завершився візит до Коломиї відвідинами Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського та його відділу – Музею писанкового розпису, де з мистецькою спадщиною нашого краю високих гостей знайомила генеральний директор закладу Ярослава Ткачук.

Оксана ЯСІНСЬКА

УКРАЇНЦІ У СВІТІ

ВІДЗНАЧИЛИ 25-річчя ТУМ

Норт-Порт (Флорида) – Товариство української мови (ТУМ) провело зустріч, щоб у товариській атмосфері почути про працю обласних організацій товариства «Просвіта» в Україні в цей тяжкий час.

Було згадано про працю ТУМ протягом 25 років, від заснування в Чикаґо в березні 1990 року. Поштовхом до цього була новина, що в Україні було засновано Товариство української мови ім. Т. Шевченка в лютому 1989 року на захист української мови, яке очолив Дмитро Павличко.

До першої управи ТУМ в Чикаґо були обрані Віра Боднарук, Оксана Мурська, Дмитро Грушецький, Олександра Кочман, Галина Грушецька, Марія Боднарук, Віра Трощук, Люба Калін.

Щоб мати краще уявлення про потреби в Україні, голова ТУМ В. Боднарук та організаційний референт д-р Богдан Боднарук здійснили вісім подорожей в Україну й відвідали майже всі обласні «Просвіти» як також Києво-Могилянську академію, Острозьку академію, Львівський університет ім. Івана Франка та українську школу в Ялті.

На початку 1990-их була велика потреба в українських книжках та часописах, виданих в діаспорі, тому що вони були заборонені в радянські часи. Отож було вислано 1035 пачок української літератури. Ці книжки були передані до шкіл, читалень «Просвіти», бібліотек університетів. Також було передано гроші на комп'ютери для шкіл в Україні та української громади в Татарстані.

На початку 2000 року виникла потреба допомогти друкувати українські книжки та журнали в різних місцевостях України для шкільної молоді й просвітян. ТУМ зібрало і переслало на видавничу працю понад 206 тис. дол. Було надруковано 220 книжок. Щорічна фінансова поміч на видання часописів надається і нині.

Останні десять років ТУМ надає стипендії здібним студентам із незаможних родин, які будуть студіювати україністику чи інші ділянки в українських державних університетах. Передано 48 тис. дол. на стипендії для 122 студентів. Між ними є воїни, які захищають цілісність України на сході, а деякі працюють в державних установах, щоб укріпити демократичні принципи в державі.

Товариство також допомагає колишнім політв'язням через «Смолоскип» у Києві, пересилає поміч воїнам України та їхнім родинам, які потерпіли на сході України (включно з допомогою для Володимира Семистяги, голови «Просвіти» в Луганську, котрого терористи катували в тюрмі).

Про працю ТУМ 2005 року в Донецьку було видано книжку «Мости в Україну» за редакцією д-ра Володимира Білецького, голови Українського культурологічного центру. Друге доповнене видання книжки вийшло 2013 року.

Праця і співпраця членів ТУМ у США триває.

ГОЛГОФА

ВАСИЛЬ СТУС: КРІЗЬ ТЕРНИ ДО ЗІРОК

Уночі з 3 на 4 вересня 1985 року в карцері «учреждения ВС-389/36» у селі Кучино Чусовського району Пермської області загинув поет і правозахисник Василь СТУС.

Я в той час перебував у 20-ій камері цієї «установи», тому вважаю своїм громадянським і людським обов'язком свідчити про обставини й причини його загибелі.

Насамперед, що це за сором'язлива назва така – «установа ВС-389/36»?

Радянська влада взагалі соромилася деяких термінів, тому, наприклад, називала своїх противників не політичними в'язнями, а «ворогами народу», «особливо небезпечними державними злочинцями», «жалкими отщепенцами». У тюремному побуті мого часу «гражданин осуждённый» мусив звертатися до наглядача «гражданин контролёр».

Історія цього останнього заповідника ҐУЛАҐу коротка. Від 1 березня 1980 до 8 грудня 1987 року через нього перейшло всього 56 в'язнів. Пересічно їх тут утримували одночасно до 30 осіб. Ця «установа» скоро стала відомою в світі як «табір смерти», бо вісім її в'язнів загинули, у тому числі члени Української Гельсінкської групи – Олекса Тихий (27.01.1927–05.05.1984), Юрій Литвин (26.11.1934–05.09.1984), Валерій Марченко (16.09.1947–07.10.1984), Василь Стус (07.01.1938–04.09.1985). Власне, тільки Стус помер безпосередньо в Кучино, а перші троє – по тюремних лікарнях.

На початку 70-их років у таборах, тюрмах, психіятричних лікарнях та на засланні перебувало не так багато в'язнів – усього кілька тисяч. Політичні табори були зосереджені в управлінні «Дубравлаґ», що в Мордовії. Але з цих таборів стало виходити у «велику зону», як називали тоді СССР, та за кордон надто багато інформації. Тому КҐБ вирішив зруйнувати канали її виходу радикальним чином: перевезти найактивніших політв'язнів подалі від центру. Вибрали Скальнинське управління таборів, що в Пермській області, на середньому Уралі. Там табори траплялися частіше, ніж села.

13 липня 1972 року в умовах надсекретности (навіть конвоїри були одягнені в спортивні костюми) на станцію Чусова прибув перший ешелон з декількома сотнями мордовських в'язнів суворого режиму. В дорозі він був три доби. Рухався ночами. Удень в'язні знемагали в розпечених «столипінських» вагонах (того спекотного літа горіли ліси і торфовища). Непритомніли. Один 25-літник, Григорій Никитюк з Рівненщини, помер у вагоні. Багато хто, коли вивантажували, не тримався на ногах. Їх розмістили у звільнених від карних в'язнів зонах ВС-389/35 (ст. Всехсвятська, пос. Центральний), 36 (с. Кучино) і 37 (с. Половинка).

Ще один великий етап мордовських в'язнів суворого режиму прибув на Урал улітку 1976 року.

Нарешті незадовго до Московської олімпіяди, 1 березня 1980 року, в Кучино були перевезені з Сосновки, що в Мордовії, 32 в'язні особливого режиму. Знову один у дорозі помер. Серед етапованих були члени Української Гельсінкської групи Левко Лук'яненко, Олекса Тихий, Богдан Ребрик, Данило Шумук. Під нову «установу особливого режиму ВС-389/36-1» пристосували дерев'яне приміщення колишнього тартака (пилорами), що за кількасот метрів від зони суворого режиму.

У різний час і в різних камерах тут каралися, окрім уже згаданих, члени УГГ Олесь Бердник, Іван Кандиба, Віталій Калиниченко, Василь Овсієнко, Юрій Литвин, Михайло Горинь, Валерій Марченко, Іван Сокульський, Петро Рубан, Микола Горбаль, іноземні її члени – естонець Март Ніклус та литовець Вікторас Пяткус, які вступили в УГГ в найтяжчу годину – у 1982 році. Тут минули й мої шість років життя. Поруч, на суворому режимі, сиділи голова Групи Микола Руденко, Мирослав Маринович, Микола Матусевич. Усього 19 осіб. Ніде й ніколи не збиралися ми в такій кількості (хоч у різних камерах), хіба на урочистих зборах з нагоди 20-річчя, 25-річчя, 30-річчя Групи.

Василь ОВСІЄНКО, *лауреат премії ім. В. Стуса*

(Далі буде)

У НД «ПРОСВІТА»

ВЧИТЕЛЬКО МОЯ...

«Вчителько моя, зоре світова...» Саме з мелодії цієї пісні розпочалося свято, приурочене Дню знань у НД «Просвіта».

А ведуча Юлія Данилюк наголосила, що кожне слово, пісня, мелодія дійства присвячена педагогам, закоханим у свою працю, тим, хто «прокладає світлі дороги поколінням новим в майбуття». Цю думку передав присутнім вчителям і їхнім учням, а також небайдужим глядачам художній керівник обласної «Просвіти» Орест Турок піснею «Два кольори».

Від імені «Просвіти» вітав учителів і заступник голови, відповідальний секретар обласного об'єднання Михайло Січка. Щедрими оплесками дякували учасники свята співачці Лесі Мельник за пісні «Якби я вміла вишивати» та «Горить моє серце»...

Варто сказати, що концертну програму її організатори – завкультмасової роботи ОО ВУТ «Просвіта» Михайлина Боднар і звукорежисер Іван Лабач урізноманітнили показом колекцій дівчачого вбрання просвітянки Руслани Денеги та Міського народного дому. А між ними співали вокальний ансамбль «Смерічка», юні виконавці Марта Балух, Леся Адамович з Клубу обдарованих дітей НД «Просвіта», а також Юлія Боднарук, Марина Доровських, Марта Мальон, Валентина Землянська, дует «Барви»...

А ще вітав усіх зі святом голова міської профспілки працівників освіта Андрій Дем'янчук.

І в піснях, і у вітаннях усі передавали земний уклін вчителям, переконання, що всі їхні учні, ким би вони не стали і де б не були, леліють у своїх серцях шану до них і любов, засіяну в їхніх душах, на все життя.

Теодор ДРОВНИЧ

ОСОБИСТОСТІ

ЗУСТРІЧ ЕСПЕРАНТИСТІВ

У Національному музеї народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Й. Кобринського відбулося урочисте відкриття Днів Ореста Кузьми – професора Коломийської гімназії, засновника есперантського руху в Галичині.

Уже третій рік поспіль з'їжджаються есперантисти до Коломиї, де ще 1913 року вийшов перший українсько-есперантський журнал «Ukraina Stelo». Основна тема цьогорічного вшанування засновника есперантського руху «Орест Кузьма: сучасники та нащадки» об'єднала близько трьох десятків знавців есперанто з Києва, Харкова, Львова, Хмельницького, Тернополя, Івано-Франківська та Коломиї.

Орест Кузьма був багатогранною особистістю. Його талант яскраво проявився в багатьох ділянках культурної палітри нашого краю першої половини XX сторіччя. Для одних він був учителем, який під час своїх лекцій захоплено знайомив слухачів зі світом природи, для інших – завзятим есперантистом. Хтось пам'ятає його і як садівника, що дарував людям власноруч вирощені троянди. Займався він також фотографією, працював видавцем, добре малював.

Насичена програма розпочалася з вітальних слів генерального директора Національного музею Ярослави Ткачук і начальника відділу культури Коломийської міської ради Уляни Мандрусяк. Враженнями від 100-го Всесвітнього конґресу есперанто в Ліллі (Франція) ділився голова Української асоціації есперанто Євген Ковтонюк, доповнюючи розповідь показом короткометражних фільмів і світлини з конґресу, в якому взяли участь представники понад вісімдесяти країн світу.

Голова івано-франківського Е-клубу Віктор Ясковець виголосив доповідь про визначного есперантиста Юрія Зубика, який переклав мовою есперанто близько двохсот українських віршів і народних пісень. Електронну версію Великого есперантсько-українського та українсько-есперантського словника представив його автор Володимир Пацюрко. Слід зазначити, що це найбільший есперантський словник у світі, що містить майже сто тисяч слів.

Відкриття завершилося тематичною екскурсією в меморіальній кімнаті відомого письменника, адвоката й громадського діяча Андрія Чайковського, який також, виявляється, писав мовою есперанто. У 1922 році його оповідання «Несподівана зустріч» побачило світ у журналі «Ukraina Stelo» (ч. 2). Письменник прихильно відгукувався про есперантський рух, наголошуючи на його важливості в міжнаціональному спілкуванні.

Під час Днів Ореста Кузьми було також представлено листівку, присвячену письменнику, літературознавцю, етнографу Василеві Атаманюку – першому перекладачеві коломийки мовою есперанто.

Оксана ЯСІНСЬКА, *завідувачка науково-освітнього відділу НМНМГіП*

ЖИТТЄВЕ

НАЙКРАЩА ШКОЛА

Почався навчальний рік. Коли зустрічаю знайомих школяриків, неодмінно запитую, як вони пережили перехід із безконечно чарівного літа у впорядкованість шкільного життя. Відповіді бувають різні. Першокласники здебільш задоволені, їм цікаво, для них усе нове і незвичне, старші почуваються порізному, переважно свобода літнього відпочинку більше тішить їх. Але відповідь одного хлопця, навіть не відповідь – репліка на заголовок статті про школу, здивувала й приємно вразила.

Його звати Вадим. Перейшов у восьмий клас. Хлопець-шибайґолова – ні хвилі не всидить на місці, де не посій, там вродиться, золоті гори за ним ростуть, але коли зайняти роботою – рівних йому нема. Живе з батьками, бабусею і молодшим братом. До речі, за отим своїм маленьким чудом наглядає, наче квочка-мама – не кожна жінка так уважно і з любов'ю ставиться до дитини (ця риса теж особливо дивує мене в хлопцеві). Так от читає Вадим у журналі: «Якою повинна бути школа?» І сам до себе: «Якою-якою?.. – Бути вдома, притулитись до тата, поцьомати маму – така школа найкраща».

Оце так-так. Звичайно, хлопець побічно висловив неохоту до навчання, хоч учень він хороший, але що ж для нього є пріоритетом? Не колектив, не товариство, а родина для нього найважливіша і найцінніша. А й справді. Родина – школа всіх шкіл, основа і початок всього, міцний фундамент і фортеця, яка захистить від усіх лих. І тішить, що є ще нині родини, які виховують у дітях такі переконання і думки. Ми сильні такими родинами й Україна захищена ними. І ми – незнищенні.

Дарія НАРІВНА

ДУМКИ

З ЛЮБОВ'Ю ДО РІДНОГО

Не один десяток висловлювань про нашу історію людей, українців різного часу, я збирав і вдячний редакції, що їх постійно друкувала. Читаючи літературу в сьогоденні, не можу обминути думки авторів, які з любов'ю пишуть про Бога, Україну, Шевченка, Франка, наших людей, землю.

Подаю ряд новозустрінутих висловлювань наших патріотів, а також ті, які варті, як на мене, повтору. Все це, як милі материнські слова для нашого розуму й серця.

Я стовп, поставлений на роздорожжу,
На просторих України полях,
Взад і вперед показую я шлях,
А сам ні кроку поступить не можу.

Іван ФРАНКО

Я чую Бога кожним рухом
І в кожнім звуці чутний Він,
Я чую серцем, чую духом
Його в природі тихий дзвін...

Іван ОГІЄНКО

Україно моя! Рідна мати моя!
Хто ти є? Хто ти є?
Я питаю про те навесні солов'я,
Я запитую серце своє.

Олесь БЕРДНИК

Чом, чом, чом, земле моя,
Так люба ти мені,
Чом, чом, чом, земле моя,
Чарує так мене
Краса твоя?

Костянтина МАЛИЦЬКА

Тарас Шевченко синтезує в собі всі чотири основні расові первні нашого народу (нордійський, динарський, середземноморський і остійський), тому в нім, як пише Юрій Русов, «як у синтезі, в його творах ми бачимо і тіло, і душу, і дух України». Людина у Шевченка – це передусім «образ Божий». Шевченко відродив і утвердив українську людину.

Євген МАЛАНЮК

Шевченко для нас – це материнське молоко. Це сіль землі. Це зоряне небо над нами. Т. Шевченко на сьогодні такий актуальний, що його навіть страшно читати.

Раїса НЕДАШКІВСЬКА

Україно! Ти для мене – диво!
І нехай пливе за роком рік,
Буду, мамо горда і вродлива,
З тебе дивуватися повік.

Василь СИМОНЕНКО

Багата ти єси і бідна, Україно,
Мій краю дорогий, і раю, і руїно.

Роман КУПЧИНСЬКИЙ

Зібрав ***Богдан СУШЕВСЬКИЙ,*** *просвітянин*

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

Гафія

Ім'я Гафія – одне з найдавніших в Україні. Воно у формі Агафія виписане навіть на стіні збудованого тисячу років тому Софійського собору в Києві. Дехто, наприклад, автор книжки «Ти і твоє ім'я» – Лев Успенський, виводить корінь найменння з грецької назви коштовного мінералу – агату (грецьке ахатос по-українському перекладається, як добрий, гарний, якісний). Однак така версія виникнення імені викликає певний сумнів, бо як же від грецького ахатос могла виникнути одна із форм імені – Гапка, де виразно чується корінь гап? (Пригадаймо назву одного з оповідань Юрія Яновського «Петрусь і Гапочка»).

Вірогіднішою історією виникнення цього імені є, здається, версія про те, що в основі імені Гафія (Гапка) лежить грецьке ім'я Агапе (Любов). У «Лексіконі славеноросскому» Памви Беринди Агафія теж перекладається, як любима. Слово ж ахатос стало підвалиною іншого, схожого жіночого наймення Агата, котре внаслідок звукової подібності згодом у деяких народів, наприклад, росіян, посіло місце «незаконного синоніму» імені Агафья.

Від згаданих імен народилося й кілька наших прізвищ: Гафієнко, Агафоненко (від схожого чоловічого Агафон), Гафоньчук (Гапаньчук), Гапанюк тощо.

Донедавна в Росії, і частково в Україні, побутували й чоловічі форми імені: Агап, Агапій (в українців – Гапій), Агапіоп, Агапон (звідси й Гапон).

ЩО НА СЕРЦЕ ЛЯГЛО...

* * *

Знаєш, як мало щастю потрібно –
Трошечки неба, трошечки світла,
Раю зеленого, земної любові,
Та, що написана волею долі.
Та, що проходить незвідані далі,
Та, що минає розлуку й печалі,
Та, що не має відстані часу,
Та, що кохає без слів, без наказу.
Її підкорити дано лише тому,
Хто серцем болiє, хто мав ту оскому,
Хто знає, як палко вона обпікає,
Як сильно, буває, за душу хапає.
Як пристрасні сипле вона поцілунки,
З моря кохання малює малюнки,
Часто ховається за темінню ночі,
Щоб не ховались закохані очі,
Щоб не боялися вільного танцю
В звуках Шопенового вальсу!..

Юлія ДАНИЛЮК,
вчителька англійської мови ЗОШ № 25

УСМІХНІТЬСЯ

Шпаргалка

Двоє школярів розмовляють:

– Щойно ми писали контрольну з анатомії. Санька отримав двійку.

– За що?

– За шпаргалку. Вчителька підловила його, коли він рахував у себе ребра.

Робота

– Ти де працюєш?

– На роботі.

– А що ти там робиш?

– Додому хочу.

Прекрасний день

– Кохана, дивись який прекрасний сьогодні день!

– На що це ти натякаєш?

– Ти ж сама казала, що підеш від мене одного прекрасного дня.

СПОРТ

КУБОК ПАМ'ЯТІ І НАДІЇ

Як ми повідомляли, відбувся IV юнацький футбольний турнір Кубок меморіалу «Дем'янів Лаз», присвячений пам'яті українських героїв. До героїв минулого доєднався наш сучасник – Тарас Шевченко, новітній український герой, що загинув нещодавно на Донбасі й похований на цвинтарі у Дем'яновому лазі.

Всього в турнірі взяли участь два десятки команд: «Сокіл» (Боднарів), «Майдан-Юнайтед», Крихівецька ЗШ, «Аванґард» (Загвіздя), «Вихор» (Ямниця), «Азов» (Снятин), «Галичина» (Івано-Франківськ), «Рух» (Стриганці), ФК «Угринів», ФК «Чорнолізці», ФК «Тлумач», команда СШ № 1 і три команди з Української гімназії № 1 м. Івано-Франківська.

За традицією, всі учасники турніру зібрались в меморіальному комплексі о 9.30 ранку. Там вони оглянули експозицію музею «Дем'янів Лаз», помолилися за полеглих героїв і поклали виготовлені юними учасницями Цивільного корпусу «Азов» вінки та запалили свічки пам'яті на могилах героїв. Панахиду відслужив о. Андрій Регнер з церкви Преображення Господнього.

Від могил меморіального комплексу всі учасники й гості турніру рушили до сусіднього кладовища, де 28.05.2015 р. поховали бійця 72-ої бриґади, молодшого сержанта Тараса Ярославовича Шевченка, який загинув 19.05.2015 року в околицях с. Гранітне Волноваського району на Донбасі. Він навчався в ЗШ № 17, а потім – у ВПУ № 13. Батько двох дітей: Сніжани і Ярослава. На могилі членами «Азову» була виголошена «Молитва українського націоналіста», яку промовляли за ними всі присутні.

Самі змагання проходили в с. Угринів на чудовому майданчику зі штучним покриттям побіля школи. Турнір відкривав голова сільської ради села – Мирослав Вівчаренко. Виступали: депутат обласної ради Богдан Борович – голова Всеукраїнського братства ОУН–УПА, голова ОО КУН, Сергій Янчук – боєць полку «Азов», Степан Каспрук – голова обласного товариства «Меморіал» ім. Василя Стуса, Михайло Фреїк – завідувач МК «Дем'янів Лаз», голова оргкомітету турніру, Сергій Сивачук – голова ОО ГО «Патріот України» і Цивільного корпусу «Азов», Василь Кабан – від ОО НРУ. Звучали українські патріотичні пісні у виконанні юних угринівських «зірочок»: Владислави Німащук, Христини Семенюк, Ольги Дроняк і Юлії Храбатин. А далі розпочались футбольні баталії, пристрасті яких не міг «охолодити» навіть дощ. Матчі проходили в запеклій боротьбі й часто результат визначався пробиттям пенальті. Саме так проходили і два фінали.

Молодша група: Крихівці – СШ № 1, 3:1 (основний час 1:1). Перемогли учні Крихівецької ЗШ (директор школи – Каспрук Світлана Іванівна, тренер – Гнатишин Олег Михайлович).

Старша група: Снятин – УГ № 1, 3:1 (основний час 2:2). Переможцем стала команда «Азов» зі Снятина.

Індивідуальними відзнаками (кубками, грамотами і книжками про національно-визвольний рух) були нагороджені:

найкращий воротар (молодша група) – Андрійчук Олег (УГ № 1);

найкращий гравець (молодша група) – Британ Андрій (Крихівці);

найкращий бомбардир (молодша група) – Марат Гареєв (СШ № 1);

найкращий гравець (старша група) – Слободян Андрій (УГ № 1);

найкращий воротар (старша група) – Бунька Назар («Вихор», Ямниця);

найкращий бомбардир (старша група) – Володимир Романюк («Азов», Снятин).

На «відмінно» спрацювали судді: ветеран і леґенда прикарпатського футболу Михайло Гнатишин (головний суддя), Віталій Карнаух та 14-літній дебютант Андрій Яцурак.

Усі учасники отримали грамоти, а переможці й фіналісти турніру – пам'ятні медалі. В програмі також був конкурс на влучність пробиття штрафних ударів, який виграв Андрій Британ, і розіграш призів від футбольних клубів «Динамо» (Київ) і «Шахтар» (Донецьк) і збірної України: шарфи, футболки і м'ячі. В нагородженні взяв участь боєць полку «Азов» Данило Яковлєв з Харкова, брат-близнюк якого Дмитро зараз перебуває під Маріуполем. Цивільний корпус «Азов» організував солодкий стіл для всіх учасників і гостей турніру, а також їх підвіз.

Організатори турніру дякують усім меценатам за активну підтримку й вірять, що наступний, ювілейний п'ятий, розіграш кубку пройде вже за умов миру і спокою в зміцнілій Українській суверенній державі.

Герої не вмирають! Слава Україні!

Михайло ФРЕЇК, *завідувач МК «Дем'янів Лаз», голова оргкомітету турніру*